

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІНГВІСТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Факультет германської філології і перекладу

Кафедра німецької філології

СИЛАБУС

«Переклад німецьких віршованих текстів: комунікативно-прагматичний аспект»

галузь знань	03 Гуманітарні науки
спеціальність	035 Філологія
спеціалізація	035.043 Германські мови та літератури (переклад включно), перша - німецька
освітній рівень	Другий (магістерський) рівень
освітньо-професійна програма	сучасні філологічні студії (німецька мова і друга іноземна мова): лінгвістика та перекладознавство
статус дисципліни	вибіркова

Форма навчання **денна**
Навчальний рік **2022 – 2023**
Семестр **I (2 курс)**
Кількість кредитів ЄКТС **3**
Мова навчання **німецька**
Форма підсумкового контролю **залік**

КИЇВ – 2022

1. Анотація навчальної дисципліни:

Вивчення курсу покликане ознайомити студентів з теорією і практикою поетичного перекладу і надати в їхнє розпорядження необхідний для професійної підготовки студента-філолога категоріальний апарат. У завдання курсу входить сформувані у студентів уявлення про основні теоретичні моделі поетичного перекладу, про типологію перекладацьких перетворень на різних мовних рівнях залежно від жанру віршованого тексту і вказати на специфіку об'єкта дослідження та різні підходи до нього; здобути навички, спрямовані на розвиток перекладацької компетенції студентів з поетичного перекладу з української мови на німецьку мову та з німецької на українську; сформувані міжкультурний компонент перекладацької компетенції.

2. Загальний обсяг (відповідно до робочого навчального плану) 3 кредити ЄКТС;

90 год., у тому числі:

практичні заняття – **24 год.**

самостійна робота – **66 год.**

3. Мета вивчення дисципліни *"Переклад німецьких віршованих текстів: комунікативно-прагматичний аспект"*. **Метою** викладання навчальної вибіркової дисципліни ознайомити студентів-магістрів з теоретичними основами художнього перекладу та сформувані навички адекватного літературного перекладу фрагментів поетичних текстів першотвору. Основні завдання дисципліни полягають у тому, щоб актуалізувати знання студентів про методи та прийоми перекладу віршованих текстів, сприяти глибокому осмисленню художніх засобів німецьких віршованих текстів, допомагати застосовувати еквівалентні перекладацькі трансформації при перекладі.

4. Перелік практичних занять

1. Віршований текст. Види перекладу поетичних текстів. Т. Шторм «Місто».
2. Переклад віршованих текстів куртуазної поезії: уривки віршованих романів "Ерек" Г. фон Ауе та "Парцифаль" В. фон Ешенбаха.
3. Переклад куртуазної лірики мінезингерів, віршів Вальтера фон дер Фогельвейде.
4. Переклад віршованих текстів епохи Ренесансу, Гуманізму і Реформації: мейстерзингерські пісні Ганса Сакса.
5. Переклад віршованих текстів епохи бароко: "Вечір", "До світу" Андреаса Гріфіуса.
6. Переклад віршованих текстів Й. В. Гете "До місяця", "Вечірня пісня художника".
7. Переклад віршованих текстів епохи романтизму: «Місячна ніч», «Туга» Й. фон Ейхендорфа.
8. Переклад віршованих текстів кінця XIX -початку XX століть: "Міст на Тау" Т. Фонтане, "Карусель" Р. М. Рільке.
9. Переклад віршованих текстів кінця XX - початку XXI століть: фігурні вірші О. Гомрінга, акустичні вірші Е. Яндля, конкретні віршовані тексти Г. Рюма, Е. фон Р. О. Вімера.
10. Переклад віршованих текстів кінця XX -початку XXI століть: збірка "soma" Біргіт Крайпе, "Глосарій принца" Фолькера Зілаффа та збірки "Про сніг" Міхаеля Донхаузера).

5. Система оцінювання курсу

Критерії оцінювання аудиторної роботи студента

(на практичному занятті)

Активна участь у роботі практичного заняття як індивідуально, так і в групі, підготовлена доповідь, повідомлення, презентація, ситуативний виступ, які відповідають змісту практичного заняття, цікавий коментар, участь в обговоренні інших виступів, правильно виконані практичні завдання.	"відмінно".
Участь у роботі практичного заняття як індивідуально, так і в групі, підготовлена доповідь, виступ, презентація, ситуативний виступ, переважно правильно виконані практичні завдання.	"добре"
Пасивна участь у роботі практичного заняття переважно у групі, інформаційне повідомлення чи коментар демонструють початковий рівень опрацювання теми, некоректне виконання практичних завдань.	"задовільно"
Пасивна участь у роботі практичного заняття, виступ, презентація не підготовлені взагалі, неправильне виконання практичного завдання.	"незадовільно"
Неявка на практичні заняття	"0"

Критерії оцінювання самостійної роботи студента

Глибокий та повний виклад теоретичних положень у бездоганній мовній формі. Уміння виділити, вірно сформулювати основні теоретичні проблеми, що пов'язані в питанні. Повне розкриття змісту та значимості конкретного явища поетичного перекладу із наведенням відповідних прикладів. Вміння зробити цілісний переклад віршованого тексту. Допускається до 2 граматичних, лексичних, орфографічних помилок.	"відмінно"
Послідовне викладення теоретичного матеріалу у відповідній мовній формі. Допускаються незначні неточності у визначенні поняття. Повне розкриття змісту та значимості конкретного явища поетичного перекладу, точне визначення його функцій, яке не завжди супроводжується прикладами, що ілюструють його вживання. Вміння зробити цілісний поетичний переклад уривку віршованого тексту. Допускається 3-5 граматичних чи лексичних або орфографічних помилок.	"добре"
Непослідовне викладення теоретичного матеріалу в задовільній мовній формі. Допускається неточність у визначенні 2-3 понять. Неповне розкриття суті та значимості конкретного фахового явища, невміння дати повну характеристику його функцій та навести відповідні мовні ілюстрації. Невміння зробити адекватний переклад уривку віршованого тексту, певні труднощі у перекладі окремих лексичних одиниць. Допускається не більш 6-8 граматичних чи лексичних або орфографічних помилок та не більш трьох змістовних.	"задовільно"
Теоретичний матеріал не висвітлено чи висвітлено поверхнево в незадовільній мовній формі. Суть та значимість конкретного явища поетичного перекладу не розкрито, не наведено характеристику його функцій та не наведено відповідні мовні ілюстрації. Невміння зробити адекватний переклад уривку віршованого тексту, невміння перекладати окремі лексичні одиниці. Незадовільна мовна форма відповіді, тобто 9 та більше граматичних чи лексичних або орфографічних помилок.	"незадовільно"
Невиконання самостійного завдання	"0"

Критерії оцінювання результатів виконання модульної контрольної роботи

Повна і правильна відповідь на теоретичне запитання та виконані на 90% практичні завдання	"відмінно"	50 балів
Правильна відповідь на теоретичне запитання з несуттєвими помилками та виконані на 75% обидва практичні завдання	"добре"	40 балів
Достатня відповідь на теоретичне запитання з 2-3 помилками та виконані на 60% практичні завдання	"задовільно"	30 балів
Поверхнева відповідь на теоретичне запитання та виконані менш ніж на 60% практичні завдання	"незадовільно"	20 балів
Неявка на МКР		0 балів

Підсумкове оцінювання

Підсумковий контроль проводиться наприкінці семестру у формі заліку. **Семестровий рейтинговий бал** є сумою рейтингового бала за роботу протягом семестру і рейтингового бала за МКР. Семестрова оцінка складається з результатів виконаних студентами впродовж семестру контрольних робіт, письмових тестувань та усного опитування студентів на заняттях, при цьому студенти повинні продемонструвати рівень володіння теоретичним матеріалом та вміння застосовувати отримані теоретичні знання на практиці – здатність аналізувати, порівнювати і синтезувати (породжувати) висловлювання як українською, так і німецькою мовою. Студенти, що мають більше 50% пропусків занять впродовж семестру виконують переклад коротких уривків з віршованих текстів згідно програми курсу.

Критерії оцінювання відповіді студента на заліку

Теоретичне питання розкрито повністю, наведені відповідні приклади; при перекладі віршованого тексту студент повністю зрозумів його зміст, не допускає смислових і термінологічних помилок, переклад зв'язний, логічний, текст оформлений відповідно до норм української мови.	"зараховано"
Теоретичне питання не розкрито, при перекладі віршованого тексту студент або взагалі не зрозумів його змісту, або зрозумів, але не може точно його передати, допускає численні лексичні і граматичні помилки, що заважає розумінню, переклад на рівні окремих словосполучень та речень. Відсутня логіка в побудові висловлювання, зміст перекладу не адекватний початковому тексту. Текст перекладу не відповідає стилістичним і граматичним нормам української мови.	"незараховано"

Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **60 і вище**, отримують відмітку про залік «**зараховано**» і відповідну оцінку в шкалі ЄКТС без складання заліку. Студенти, які мають семестровий рейтинговий бал з дисципліни **59 і нижче**, складають залік і в разі успішного складання їм виставляється відмітка про залік «**зараховано**» в національній шкалі, а в шкалі ЄКТС – **Е** та бал **60**. Якщо студент під час заліку отримав відмітку про залік «**не зараховано**», то йому в залікову відомість виставляється відмітка про залік «**не**

зараховано» в національній шкалі, оцінка **FX** – у шкалі ЄКТС та його семестровий рейтинговий бал за дисципліну.

6. Рекомендовані джерела

Базова

1. Білоус О. М. Теорія і технологія перекладу. Курс лекцій. Навчальний посібник для студентів перекладацьких відділень. Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В. Винниченка, 2013. 200 с.
2. Коптілов В. В. Теорія та практика перекладу. Київ: Юніверс, 2003. 280 с.
3. Корунець І. В. Теорія та практика перекладу. Вінниця: Нова книга, 2003. 448 с.
4. Кухаренко В. А. Інтерпретація тексту. Вінниця: Нова книга, 2004. 261 с.
5. Зорівчак Р.П. Фразеологічна одиниця як перекладознавча категорія. Л.: Вища школа, 1983. 158 с.
6. Комиссаров В.Н. Теория перевода: лингвистические аспекты. Москва: Высшая школа, 1990. 250 с.
7. Лазаренко Л. М. Вступ до перекладознавства. Курс лекцій. Маріуполь 2004. 139 с.

Додаткова

1. История немецкой литературы в 5 томах. Б. И. Пуришев, В. М. Жирмунский, Н. И. Балашов, С. В. Тураев. Т. 2. XVIII в. Москва : Изд-во Академии наук СССР, 1963. 584 с.
2. Літературознавчий словник-довідник / За ред. Р. Т. Гром'яка, Ю. І. Коваліва, В. І. Теремка. Київ : Видавничий центр "Академія", 2007. 752 с.
3. Квятковский А. П. Поэтический словарь / Науч. ред. и сост. И. Б. Роднянская. Изд. 3-е, испр. и доп. Москва : РГГУ, 2013. 584 с.
4. Рильке Р. М. Лирика: Сборник. Москва: Прогресс, 1981. 517 с.
5. Bode D. Eine Anthologie. Dichter Bode. Stuttgart: Reclam, Philipp, 2010. 429 S.
6. Brant S. Das Narrenschiff. Die Ausgabe von 1877 mit allen Holzschnitten des Erstdrucks von 1494. 1 Auflage. Wiesbaden, 2013. 256 S.
7. Heine H. Das Glück auf Erden. Ausgewählte Gedichte. Moskau: Verlag Progress, 1980. 535 S.
Jandl E. Gesammelte Werke. Erster Band. Gedichte 1. Darmstadt und Neuwied: Luchterhand Verlag, 1985. 286 S.
8. Kaczurowskyj I. Ein Pfad durchs Unermessliche. Hundert deutsche Gedichte (750–1950). Paris; Lviv; Zwickau: "ZERNA", 2000. 207 S.
9. König Rother: mittelhochdeutscher Text und neuhochdeutsche Übersetzung Peter K. Stein, Ingrid Bennewitz unter Mitarbeit von Beatrix Koll und Ruth Weichselbaumer. Stuttgart: Reclam, 2000. 485 S.
10. Murray L. Die Liebe zur Poesie: die Dichtung entwickelt sich nicht, sie breitet sich aus // Neue Züricher Zeitung. 2004. 80 S.
11. Neumann S. Schwank // Deutsche Volksdichtung. Eine Einführung. Leipzig : Verlag Philipp Reclam jun., 1987. S. 155–195.
12. Niefanger D. Über Barock und die Lust am Anderen // Barock : das große Lesebuch. Frankfurt am Main : Fischer Taschenbuch Verlag, 2011. S. 9–28.
13. Penzl H. Frühneuhochdeutsch. Bern; Frankfurt am Main ; New York ; Paris : Peter Lang Verlag, 1984. 190 S.

14. Trunz E. Deutsche Literatur zwischen Späthumanismus und Barock. München: Wilhelm Fink Verlag, 1995. 291 S.
15. Wießner E., Burger H. Die höfische Blütezeit. Deutsche Wortgeschichte. 3. Auflage. (Hrsg.) Friedrich Maurer u. Heinz Rupp. Bd.1 Berlin ; New York, 1974. S. 189–253.
16. Das deutsche Mittelalter in seinen Dichtungen. Ist der Webseite: <http://aclassen.faculty.arizona.edu/sites/aclassen.faculty.arizona.edu/files/Freidank%20und%20Versmaeren.pdf> entnommen.
17. Die Deutsche Gedichtebibliothek. Gesamtverzeichnis deutschsprachiger Gedichte / Herausgeber Ralf-Dietrich Ritter. Ist der Webseite: <http://gedichte.xbib.de/gedicht-A.htm> entnommen.
18. Fontane Th. Gedichte. Ausgabe 1898. Hagedorn v. Fr. Oden und Lieder. Berlin, 2013. 94 S. Ist der Webseite: <http://www.zeno.org/Literatur/M/Fontane,+Theodor> entnommen.
19. Fontane Th. Die Brücke am Tau. Ist der Webseite: <http://www.literaturwelt.com/werke/fontane/tay.html> entnommen.
20. Haller v. A. Versuch Schweizerischer Gedichte. Nach der Ausgabe letzter Hand. 4. Auflage. 2017. 154 S. Ist der Webseite: <http://www.zeno.org/Literatur/M/Haller,+Albrecht+von/Gedichte/Versuch+Schweizerischer+Gedichte> entnommen.
21. Sachs H. Hans Sachs' ausgewählte poetische Werke. Der Römer und seine sechs Söhne. Kapitel 10. Ist der Webseite: <http://gutenberg.spiegel.de/buch/-5219/10> entnommen.
22. Sachs H. Schwank: Die ungleichen Kinder Evä (6. Januar 1558). Lyrik und Poesie. S. 3. Ist der Webseite: https://www.bookrix.com/_ebook-hans-sachs-schwank-die-ungleichen-kinder-evae/ entnommen.
23. Storm T. Die Stadt. Ist der Webseite: <https://lyrik.antikoerperchen.de/theodor-storm-die-stadt,textbearbeitung,213.html> entnommen.

Додаткові ресурси:

Зразки завдань модульних контрольних робіт
Орієнтовні питання до заліку (перше питання)
Зразок екзаменаційного білету (залік)

Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання якого передбачає навчальна дисципліна:

Комп'ютерний клас з інтернет-доступом для проведення тестування;
Мультимедіа проектор для проведення лекцій у форматі презентацій Power-Point;
Екран;
Ноутбук або стаціонарний комп'ютер;
Дошка.